

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Honor humilitate non tollitur. cap.xxij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

a Chrysoſt. in
A. hom. 48.

vnquam pectus hoc queat infringi. Spiritus autem
animalium corda, & cerebrum continet, charitatis

Honor humilitate non tollitur. CAP. XXII

QVare nullo pacto metuas, quasi tollatur
tuus, si teipsum humiliaveris. Hinc enim ad
caelos vsque gloria tua pertransi; hinc ardeat
atque praestantior redditur: hinc regni ianua aper-
ritur. Caueamus igitur ne contrariam facientes
aduersus nos ipsos acerrima bella geramus. Non
voluerimus magni, ac mirabiles videri, non ma-
les non erimus, verumetiam ceteris omnibus
etiores futuri sumus. Sublimis quidem esse dicimur
proceritate corporis huius, aut quia in edibus
sit collocatus: Humilis autem qui huic contrariatur.
Attende igitur & videbis, nihil humilitate altius,
nihil arrogantia depressius. Nam arrogans quidem
superbus maiorem se ceteris arbitrat, & magis
se esse dignum affirmat: Nec ita magno quod
terit honore ipsum afficere, quin cupiditate ma-
gitatus, parum sibi collatum arbitretur. Cuius
dem ab hominibus quaerat, spernit eos, atque
nit. Quae res adeo expertis est, ut amque
millima sit. Quos enim despicit, ab his hominibus
gloriam quasi debitam flagitat. Si ergo ita ceteris
nit, cur adulationibus laudem ab illis aucupari
iam e contrario, qualis verè sublimis sit considerat.
Hic certè non ignorat quantum, & quid honor
certè intelligit magnum eum esse hominem, qui
omnium minimus sit, minimum quoque se
Quocirca quantumcumque sibi honoris tribuet
ximum arbitrat. Constans igitur est, atque
conueniens, nec modò hoc modo illud sequi
quos excelsos putat, ab his etiam si parum hono-
ciscatur, summo opere propter celsitudinem cetero
norari se putat. Humilis rursus à nulla argu-
capitur, non perturbatur ira; nulla cupiditate
vexatur; non vincitur liuore. Quid igitur
animo harum perturbationum experte? At verò
gans, atque superbus, ceu vermis in stercore

Nihil humili-
tate altius, ni-
hil arrogantia
depressius.

passionibus semper involuitur. Nam & inuidia, & ira, & inanis gloria vehementer animum eius exagitant. Illud etiam abs te libenter quaeram, quemnam arbitris sublimiorem, sacrumne virum, a quo grata Deo quotidie sacrificia offeruntur, an eum, qui nullam apud Deum fiduciam habeat? Et quas, inquires, hostias humilis offert? Dauid illum de hoc audias. Sacrificium, inquit, Deo spiritus contribulatus, cor contritum, & humiliatum Deus non despiciet.

Vidisti quam mundus humilis sit, videas & insolentis, atque superbi impurissimas sordes. Impurus enim apud Deum est omnis immundus corde. Hic cum diabolo humi trahitur: Inflatus enim diaboli supplicia sustinet. Ne forte inflatus, inquit Paulus, in iudicium incidat diaboli. Quodque mirabile est, contrarium semper, quam optat, cum persequitur. Nam cum ceteros contemnat, vt maiori dignis honore videatur, maximè omnium ipse contemnitur. Ridiculi etiam & omnium inimici sunt, qui ira, & inuidia facile capiuntur, quæ eius maximæ comites sunt. Quare nescis, quid peius excogitari possit: extremitas enim malorum certè hæc est. Humilibus verò quid iucundius? quid beatius? Qui cum Deo gratissimi sint, non parum etiam ab hominibus, quam non quaerunt, gloriam reperire solent. Nempe ab hominibus quasi parentes coluntur, quasi fratres amantur, quasi propria membra fouentur. Amplectantur igitur humilitatem, si sublimes fieri desideramus, præsertim cum videamus à superbia deiici hominem. Nihil enim magis Deus, quam arrogantiam auersatur. Quid enim non facit, vt hanc passionem destruat? Hac enim de causa mortales facti, in dolore, ac luctu viuimus. Ideo in continuo labore, atque sudore, & affligenti operatione constitui sumus. Hoc nempe superbiæ opus est, vt non modo nihil boni nobis afferat, sed etiam quæ habemus corrumpat. E contra verò humilitas facit: nam ea, quæ nobis adsunt, bona conseruat; & quæ non habemus, facile adiicit. Hanc igitur admiremur, hanc sequamur, vt & in hac vita honorificè conuersemur, & futura gloria potiamur.

Quia

a Chrysof. ho. 66. in Matth. Humiles gratia quotidie. Deo offerunt sacrificia.

b Psalm. 50. c Chrysof. in d. ho. 66.

d 1. Timot. 3.

Nihil beatius humilibus qui Deo gratissimi sunt.

* fort. recipe.

e Chrysof. ho. 66. in Matth.

Quia superbiam esse constat *causam* malorum *radicem*, fontemque peccati, Christus contrarium *gritudini* remedium docendo, conficiens quasi *fundamentum* quoddam forte, atque *munimentum*, *basium* sententiam collocavit^a: Beati pauperes *quoniam* ipsorum est regnum *caelorum*. Si quis vnusquisque *humilitate* supposita, turissimè *causilia* superponit *aedificans*: hac verò *subducta*, *causilia* ad ipsum vsque *caelum* *conuersationis* *sublimitate* *ueniat*, simul omnia *subtrahuntur*, atque in *fracturissimum* relabuntur. Nam siue *orationem*, siue *uenium*, siue *miseriordiam*, siue *puclitiam*, *aliud* quid bonorum absque *humilitate* *congregata* *tim* cuncta *defluunt*, cunctaque *depercutunt*. Quod *Phariseo* legimus *accidisse*^b, qui cum ad *apostolus* virtutis *caucum* *ascenderet*, amittens simul *causilia* *descendit* quia scilicet non habuit *causilia* *basium*. Sicut enim *superbia* omnium *basium* *causilia* est: ita *humilitas* cunctarum *origo* *virtutum*. *Quod* circa *D. Gregorij* *sententiam* & *consilium* *de* *tes* a, cum *bona* *agitis*, *semper* *ad* *memoriam* *de* *acta* *reuocate*, ut dum *caute* *culpa* *conspicitur* *quam* *de* *bono* *opere* *incaute* *animus* *lacetur*. *Sed* *sancti* *viri*, cum *agunt* *fortia*, *de* *semetipsis* *uolunt* *tiunt*, *quid* *in* *sua* *excusatione* *dicturi* *sunt*, *quod* *operatione* *virtutis* *inimiseunt*? *Sed* *est* *quod* *bona* *adsint* *opera*, *nulla* *sunt*, *nisi* *ex* *humilitate* *ascendantur*. *Miranda* *quippe* *actio* *cum* *elatione* *ascendit*, *sed* *grauat*. *Qui* *enim* *sine* *humilitate* *ascendit* *congregat*, *quasi* *in* *vento* *puluerem* *portat*, *de* *quo* *aliquid* *ferre* *cernitur*, *inde* *deterius* *secatur*. *In* *causilia* *ergo* *quae* *agitis* *radicem* *boni* *operis* *humilitate* *ascendit* *nete*: *nec* *quibus* *iam* *superiores*, *sed* *quibus* *ad* *inferiores* *estis*, *aspicite*, *ut* *dum* *meliora* *vobis* *ex* *proponitis*, *ad* *maiora* *semper* *ascendere* *ex* *humilitate* *ualeatis*.

^a hom. 39. ad popu.
Humilitas dignitatem non tollit.

Verum & cum nos humiliauerimus, à dignitate nostra ne nos decidere putemus. Tunc enim, ut dicit Chrysostomus inquit^e, magis exaltamur merito proximæ tunc admirationi licet esse. Quod cum dicitur

^a Matih. 5.

^b Luca 18.

Humilitas bonorum omnium mater, & cunctarum origo virtutum.
^c Chrysost. ho. 15. in Matih. & hom. 3. in Matih. & hom. 32. in Ioan. & hom. 2. in epist. ad Philom.
^d in hom. 7. de aduen. & Basil. in hom. de humil.

^e hom. 39. ad popu.
Humilitas dignitatem non tollit.

seu elatus humilis est, humilis autem alius; sufficit quidem & hoc asserens Christi sententia: verumta-
men & ipsam rem indagemus. Quid est humiliari? Nonne vituperari? Non accusari? calumniam pati? Exaltari verò, honorari, laudari, glorificari? Sunt duo diuites, vtrique & honore multo præditi, & in sapientia, potentiaque, & alijs sæcularibus excellentis altum sapientes, postmodum ille quidem & ab omnibus honores quarat, & non accipiens, irascatur, & plus quàm oportet, exigat, & semetipsum exaltet. Hic autem huiusmodi contemnat: in neminem propter hoc indignetur; & datum repellat honorem. Nonne hic priori longè sublimior? Gloriam enim aliter assequi non licet, nisi gloriam fugiendo. Nam donec quidem eam sectemur, nos fugit; cum autem eam fugimus, nos ipsa sequitur. Si vis esse gloriosus, noli gloriam concupiscere: Si vis esse sublimis, ne te sublimem facias. Et alioqui quidem honores non quærentem omnes honorant; ambicentem verò alpernantur. Solet enim humanum genus esse quodammodo contentiosum, & perucax. Gloriam itaque contemnamus: sic enim humiles esse poterimus, vel potius alii.

Magnum est elationis malum, stultum quippe melius est esse, vt idem Chrysostomus ait^b, quàm insolentem, seu superbum. Illic enim stultitia tantum est, mentisque tarditas: hic autem stultitia peior est, & fatuitas cum furore. Stultus sibi metipsum malum est: elatus & alijs pestis: ex amentia hoc vitium nascitur. Non potest esse superbus, qui fatuus non sit. Stultitia verò plenus est superbus. Audi quendam sapientem, qui dicit^c: Vidi hominem apparentem esse prudentem apud se ipsum, spem autem habet magis insipiens eo. Vides quod non temerè dicebam esse malum fatuitate peius? Spem enim, inquit, habet magis insipiens eo. Propterea Paulus quoque dicebat^d: Nolite prudentes esse apud vosmetipsos. Humilitas verò virtus est, & sublimioris philosophiæ mater est, atque origo^e. Ne igitur altum sapiamus, nec inflemur, cum terra sumus, & ci-

a Luca 18.

Gloria fugientem sequitur, fugitque sequentem.

Melius est stultum esse quàm superbum.
b in d. hom. 39.
ad pop.

Superbus fatuus est, et stultitia plenus.
c Proverb. 26.

d Roma. 12.
e Chrysost. ho. 39. in Matth.
Humilitas sublimioris philosophiæ mater est, atque origo.

& cinis, fumus, & ymbra. Futurorum incertitudinem respice, nec altum sapias, sed timene superiora virtutum diminuas. Verbum habes, & docendi gratiam. propterea putes te plus aliis aliquid habere. Propterea maxime debes humiliari, quod pluribus donis preces es, quod alios prætergressus in te Deus inclinavit. frequenter enim & hoc tibi perditionis causa fuerit, si vigilaueris. Humilitati nihil æquale. Hæc est bonorum mater, & radix, alitrix & occasio, simul & vinculum. Hac semota abominabiles, & scelesti fumus. Quod altum sapias quoniam per verba doces? Sed hoc facile verbis medicari. Doce me per vitam tuam, hæc est optima doctrina. Non enim disciplina tam a verbis, quam à factis animæ solent introuari. Quoniam si non habueris opera, non tantum loquens non proficiat, & potius læsisti.

Humilitas bonorum mater, alitrix, occasio, & vinculum est.

Optima doctrina est per vitam docere.

a Chrysost. ho. 38. ad popul.

b hom. 7. in aluen. Dom. et Basil in hom. de humilit.

Scientia nemo se extollere debet.

c hom. 2. ad Philim.

d Luc. 17.

Quis humilitatis animi verum colat sit.

e Phillip. 3.

Vnde D. Gregorius b: Pensandum, inquit, & tota intentione cogitandum, quomodo sancti humilitatis in se virtutem custodiant, cum quædam rabiliter sciunt, illud ante mentis oculos studere, quod nesciunt; ut dum ex parte alia in partem suam considerant, ex ea parte qua perfecti sunt, se animus non extollat. Scientia etenim virtus est. Humilitas etiam custos virtutis est. Refrago, ut in omni quod scit, sese mens deprimat, quod virtus scientiæ congregat, ventus elationis dispersat. Vnde igitur possit quis solide in humilitate consistere? Si, ut Chrysostomus inquit, præceptum Domini semper animo verset, quo ait: Cum locuti omnia, dicite: Serui inutiles sumus. Et rursus si ubi magistrum dixisse meminerit, Ego non arbitror me comprehendisse: ille solus humilitatem animi consecutus est, qui sibi ipsi persuasit, quantumlibet prægerit, nihil se magnum gessisse, qui nec ad finem uenisse se arbitratur. Si igitur humiles sumus, ut debet si mites ac mansueti, ut oportet; non sit nobis elationis occasio. Humilis es & cunctis obiectior, noli ideo inflari, neque exprobes carnem, ne perdas gloriam tuam: ideo nempe te humilitate arrogantiam fugias, Quod si per hanc arrogantiam

corruas, melius fuerat non humiliari. Quoties tibi correpti elata cogitatio, quod quasi humilitatis culmen occupaueris, considera vbinam, vnde descenderit Dominus tuus, & tunc desines te ipsum admirari, & laudare: imò te, & tua omnia ridere cogaris, cum ex collatione dominicæ humilitatis nihil te omnino profecisse cognoueris, de virorem te semper existimās. Nam reuera omnia, quæ agimus nos, ac, si debitum Deo tenemur exoluere, qui nos ex nihilo condidit, & esse, qui ante nō fuimus, fecit: qui postmodum proprio nos, ac pretiosissimo redemit sanguine, tantumque se deiciat nostri gratia, quantum nemo pro filiis charissimis faceret: qui de summa cæli arce, ac paternis sinibus ad nostra infima descendit; qui sanguinem effudit suum, cui nos iuris esse vult. Si igitur mille haberemus animos, easq; pro illo poneremus omnes, putāsne dignum obsequium illius charitati retribuere possemus? Minimè id quidem. Cur quæso? Quia cum ille nihil deberet nobis, hoc fecit ex gratia: nos autem ex hoc illi debitores sumus. Idcirco si ipsius gratia humiliari renuimus, premissus nos, & clades, potentiorumque metus vel inuitos humiliabunt.

Cum obrepit elata cogitatio quid faciendum

Quomodo relicta superbia ad humilitatem descendendum sit.

CAP. XXIII.

D Verò Basilius in oratione sua de humilitate habita: Quonam, inquit, pacto ad salutarem hanc animi humilitatem pernicioſa superbiæ datione relicta descendemus? Si perpetuo studiū modestiæ exerceamus, nec quicquam contempnamus, tantum à quo nihil simus laſi. Vitæ namque studiis, & exercitiis assimulatur anima; & qualia facit, talis etiam formatur, & iisdem configuratur. Sit tibi & ornatus, & indumentum, & incessus, & cathedra, & certa, ac tranquilla alimonia, & lectus paratus, & domus, & varia domestica, quorum omnium vsus sit ad frugalitatem, & sermo, & cantus, & proximi conuictus, & hæc ad mediocritatem magis, quàm ad fastum. Vide ne in sermone arrogantiam vsurpes sophisticam, neque in cantu ad voluptatem accommodatæ voces superiores

Fff habeant,